МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича

25 вересня 2026 р.

ХАРКІВ 2026

П 27
УДК 616.31:001.89](477)(063)

Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики : тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича, 25 вересня 2026 р. – Харків: ХНМУ. – 128 с.

Подано тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок, які виконані викладачами вищої школи, науковими співробітниками, аспірантами.

Для викладачів, наукових працівників, аспірантів, студентів, фахівців.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів.

УДК 616.31:001.89](477)(063)

© Харківський Національний медичний університет, 2026

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГЕНЕРАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ БОЙОВИХ ТА ПОБУТОВИХ ТРАВМ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ

Петрашко В. Я., Любченко О. В.
Харківський національний медичний університет, Україна, м. Харків

Ключові слова: *регенеративні технології, бойові травми, щелепно-лицева ділянка, PRF, кістково-пластичні матеріали.*

Актуальність. Бойові травми щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД) становлять 70–80 % поєднаних ушкоджень голови та шиї у зоні бойових дій і супроводжуються значними кістковими дефектами завдовжки 5–20 мм. В умовах воєнного стану в Україні проблема зумовлена обмеженим доступом до високовартісних закордонних регенеративних технологій, високою частотою інфекційно-запальних ускладнень (остеомієліт, незрощення уламків) та гострою потребою в ефективних й економічно доступних вітчизняних рішеннях.

Мета: проаналізувати сучасні підходи до застосування регенеративних технологій у лікуванні пацієнтів із травматичними ушкодженнями ЩЛД та визначити перспективні напрямки їх інтеграції в клінічну практику.

Матеріали та методи. Систематичний огляд (PubMed, Cochrane Library, Google Scholar, 2015–2025 рр.); ключові слова: *bone regeneration, maxillofacial trauma, PRF, bone graft materials*. Проаналізовано досвід лікування понад 415 пацієнтів із вогнепальними та вибуховими травмами ЩЛД в Україні. За даними опублікованих ретроспективних досліджень (зокрема, Prysiazhniuk et al., 2025). Проведено порівняльний аналіз ефективності кісткових замінників (Straumann BoneCeramic, Bauers, Maxresorb, NanoGraft) та концентратів тромбоцитів (PRF, A-PRF, L-PRF).

Результати. У 60–70 % випадків бойових травм ЩЛД діагностовано переломи нижньої щелепи із втратою кісткової тканини від 5 до 20 мм. Застосування PRF достовірно покращує регенерацію: зафіксовано збільшення показника *bone fill* на 16,5–24,1 % (p <0,001), прискорення загоєння м'яких тканин

на 30–40 %, а також зниження ризику післяопераційного інфікування на 5–7 % завдяки дії антимікробних пептидів фібринового матриксу. Показники порівняльної ефективності матеріалів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Клінічна ефективність кісткових замінників у комбінації з PRF

Матеріал	Тип матеріалу	Bone fill (60 діб), %	Вартість, USD/г	Клінічне застосування
Straumann + PRF	Ксеногенний	85,3 ± 4,1	400–500	Великі дефекти (>10 мм)
Bauers + PRF	Синтетичний (ГА)	82,7 ± 4,5	100–150	Імпортозаміщення, великі дефекти
Maxresorb + PRF	Синтетичний (ГА)	68,5 ± 5,2	400–500	Пародонтальні дефекти, синус-ліфтинг
NanoGraft + PRF	Синтетичний (ГА)	65,4 ± 4,8	100–150	Малі дефекти (5–8 мм), постекстракційні лунки

Статистичний аналіз показав, що вітчизняний синтетичний гідроксиапатитний (ГА) матеріал Bauers у поєднанні з PRF за своєю ефективністю клінічно еквівалентний дорогому імпортному ксеноматеріалу Straumann ($p = 0,267$ за показником *bone fill*). Водночас вітчизняний наноструктурований гідроксиапатит NanoGraft продемонстрував зіставні результати із закордонним синтетичним аналогом Maxresorb ($p = 0,312$). Зважаючи на суттєву різницю в ціні (100–150 USD проти 400–500 USD за грам), використання українських матеріалів є найбільш перспективним вектором для імпортозаміщення.

Висновки. 1. Комплексне застосування тромбоцитарного фібрину (PRF) у комбінації з кістковими замінниками є патогенетично обґрунтованим підходом, що значно оптимізує остеогенез та знижує відсоток ускладнень при лікуванні складних бойових травм ЩЛД.

2. Вітчизняні синтетичні гідроксиапатитні матеріали (Bauers, NanoGraft) забезпечують високу клінічну ефективність і є оптимальними з погляду економічної доступності в умовах воєнного стану.

3. Пріоритетними завданнями для військово-медичної служби залишаються уніфікація і стандартизація клінічних протоколів використання PRF та подальше розширення національної доказової бази.

Література

1. Prysiazhniuk O, Palyvoda R, Chepurnyi Y, et al. War-related maxillofacial injuries in Ukraine: a retrospective multicenter study. *Arch Craniofac Surg*. 2025;26(2):51-58. doi:10.7181/acfs.2024.0074.
2. Miron RJ, Zucchelli G, Pikos MA, et al. Use of platelet-rich fibrin in regenerative dentistry: a systematic review. *Clin Oral Investig*. 2017;21(6):1913-1927. doi:10.1007/s00784-017-2133-z.
3. Sanz M, Dahlin C, Apatzidou D, et al. Biomaterials and regenerative technologies used in bone regeneration in the craniomaxillofacial region: Consensus report of group 2 of the 15th European Workshop on Periodontology on Bone Regeneration. *J Clin Periodontol*. 2019;46 Suppl 21:82-91. doi:10.1111/jcpe.13123.
4. Palyvoda R, Olexandr K, Yan V, et al. Maxillofacial surgery in Ukraine during a war: challenges and perspectives — a national survey. *Mil Med*. 2024;189(9-10):1968–1975. doi:10.1093/milmed/usad465.
5. Dimitriou R, Jones E, McGonagle D, Giannoudis PV. Bone regeneration: current concepts and future directions. *BMC Med*. 2011;9:66. Published 2011 May 31. doi:10.1186/1741-7015-9-66.

ЗМІСТ

Життєвий шлях та основні напрями наукової школи Куцевляка Валерія Ісайовича

Проф. Любченко Олександр Володимирович, проф. Любченко Ольга Валеріївна 3

Застосування клітинної та тканинної терапії в медицині й стоматології

Куцевляк В. Ф., Любченко О. В. 15

Мої зустрічі із проф. В. І. Куцевляком

Маланчук В. О. 22

Досвід ДУ «інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» в забезпеченні хірургічної реабілітації при усуненні наслідків вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки

Гулюк А. Г., Зубок Д. І. 28

Від поверхні до функції: роль протоколів препарування у формуванні адгезії та герметичності реставрацій

Григор'єв Д. Г., Лахтін Ю. В. 31

Концепція лікування скупченості зубів у пацієнтів із дистальною оклюзією

Дмитренко М. І., Смаглюк Л. В. 34

Сучасний погляд на субперіостальну імплантацію: еволюція методу, цифрові технології та клінічні перспективи

Старікова С. Л. 37

Prevention and management of anxiety in patients with generalized periodontitis among the civilian population in a combat zone

Khudiakova Maryna 40

Світлотерапія як альтернативний метод лікування захворювань порожнини рота

Велігоря І. Є. 45

Оптимізація регенераторних процесів тканин пародонта шляхом локального застосування гіалуронової кислоти та плазмогелю

Вишневська Г. О. 48

До ювілею кафедри стоматології дитячого віку та імплантології

Григорова А. О., Гречко Н. Б., Кузіна В. В., Ярославська Ю. Ю., Скляр С. О., Михайленко Н. М., Хмиз Т. Г., Мікулінська-Рудіч Ю. М., Власов А. В......51

Порівняльна оцінка скелетних і дентоальвеолярних ефектів різних методів розширення верхньої щелепи у дорослих

Григоров С. М., Любченко О. О......56

Динаміка інтенсивності карієсу зубів у дітей з епілепсією під впливом лікувально-профілактичного комплексу

Коновалов М. Ф., Дєньга О. В., Тарасенко І. Й., Новікова Ж. О., Цевух Л. Б......59

Науковий гурток кафедри стоматології дитячого віку та імплантології хнму: традиції, що формують майбутнє

Кузіна В. В., Гармаш О. В., Мікулінська Ю. М. 61

Ефективність стандартних і персоналізованих оклюзійних кап у пацієнтів із патологічною стертістю зубів та дисфункцією скронево-нижньощелепного суглоба

Костюк Т. М., Дєньга М. П. 65

Мінімально-інвазивний підхід у профілактиці карієсу апроксимальних поверхонь зубів у дітей з ортодонтичною патологією

Кузіна В. В., Хмиз Т. Г., Мікулінська Ю. М. 67

Наставництво та рання клінічна автономія студентів-стоматологів: досвід виконання повного протоколу імплантації під супервізією викладача

Лобур М. О., Луценко А. О., Якименко Р. О. 70

Інструментальна оцінка ефективності оклюзійних накладок у складі брекет-систем та елайнерів у пацієнтів із дисфункціями скронево-нижньощелепного суглоба

Любченко О. В., Станішевський О. А. 73

Досвід застосування оперативно-ортопедичного методу лікування при переломах вилицеорбітального комплексу

Парасочкіна В.В., Лунгу В. І., Лунгу К. В. 76

Перспективи застосування регенеративних технологій у комплексному лікуванні бойових та побутових травм щелепно-лицевої ділянки

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 80

Оптимізація кісткової регенерації в умовах хронічного екологічного та психоемоційного навантаження: аналіз світових тенденцій

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 83

Активність ферментів у великих слинних залозах у динаміці експериментального афтозного стоматиту

Плиска В. В., Скиба В. Я. 86

Використання магнітних систем в ортодонтії: сучасні можливості, показання та клінічна ефективність

Старіков В. В. 88

Порівняльна оцінка ефективності сонічної та ультразвукової активації іригаційних розчинів у ендодонтії

Семененко Д. В., Любченко О. В. 91

Моніторинг мінералізуючих властивостей ротової рідини за показниками мікрокристалізації в процесі комплексного лікування карієсу у дітей

Северин Л. В. 94

Сон, дихання і ріст обличчя: новий фокус ранньої ортодонтії

Ткаченко Ю. В. 97

Оптимальні строки спостереження біохімічних показників органів ротової порожнини в щурів після гострого холодового стресування для визначення ефективності антистресових препаратів

Хромагіна Л. М., Адубецька А. Ю., Ходаков І. В. 103

Результати клінічного дослідження ефективності кріотерапії у лікуванні червоного плоского лишаю порожнини рота

Циганова Н. Б. 106

Вплив аутологичних клітин з кісткового мозку та жирової тканини на регенерацію кісткової тканини в експерименті

Циганова І. В. 109

Доцільність застосування ербієвого лазера під час корекції під'ясенних дефектів реставрацій

Черепинська Ю. А. 111

Оцінка електрохімічної сумісності конструкційних матеріалів деяких виробів стоматології

Щегольова М. Г. 114

Реімплантація верхньої щелепи ультракороткими імплантатами

Якименко Р. О., Лобур М. О., Луценко А. О. *117*

Віддалені результати особливостей лікування та профілактики захворювань твердих тканин зубів у дітей молодшого віку на тлі дисплазії сполучної тканини

Ярошенко О. Г., Ніконов А. Ю. 121

Наукове видання

ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ
СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Тези доповідей

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 85-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА
НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ
КУЦЕВЛЯКА ВАЛЕРІЯ ІСАЙОВИЧА

Формат 60×86 /16. Ум. друк. арк. 8

Безкоштовно

Видавець і виготовлювач ХНМУ
пр. Науки, 4, м. Харків, 61000